

ihale sözleşmesi imzalanmadan önce damga vergisi defteri sunulduğu ve sözleşmenin imzalanmasının sağlandığı, ancak sonra ibraz edilen dekontun sahte olduğunun anlaşılması HK (Danıştay K)

ihale sözleşmesi imzalanmadan önce damga vergisi defteri sunulduğu ve sözleşmenin imzalanmasının sağlandığı

Danıştay 13. Daire Başkanlığı
2023/1708 K.

2023/1046 E. ,

“İçtihat Metni”

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2023/1046

Karar No:2023/1708

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : ... Hizmet Taahhüt Temizlik İnşaat Turizm Taşımacılık Otomasyon Gıda ve Dayanıklı Tüketim Malları Ltd. Şti.

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVALI) : ... Anonim Ortaklığı (...) Genel Müdürlüğü

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:... , K:...

sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: TPAO Genel Müdürlüğü'nce 17/07/2018 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen ... ihale kayıt numaralı "Türkiye Petrolleri Batman Bölge Müdürlüğüne Bağlı İdari Hizmet Binaları, Atölyeler, Kristal Park ve Sosyal Tesislerin Genel Temizlik Hizmeti İşi" ihalesi uhdesinde kalan ve kendisiyle 12/11/2018 tarihinde sözleşme imzalanan davacı şirket tarafından, sözleşmenin davalı idarece 17/04/2020 tarihinde feshedilmesi üzerine 731.620,00-TL tutarındaki kesin teminatın gelir kaydedilmesine ilişkin işlemin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesi'nce dava konusu işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine istinaf kanun yolu açık olmak üzere karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti : ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesi'nce verilen ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararda; dava konusu işlemin, sözleşmenin imzalanmasından sonra, damga vergisinin ödendiğine dair sahte dekont kullanılarak yasak fiil ve davranışlarda bulunulması nedeniyle sözleşmenin feshedilmesine istinaden tesis edildiğinden, sözleşme sonrasına ilişkin bir uyuşmazlık olarak değerlendirilmesi mümkün ise de, sözleşme imzalanmadan önce "damga vergisi defteri" sunulduğu ve sözleşmenin imzalanmasının sağlandığı, ancak sonra ibraz edilen dekontun sahte olduğunun anlaşıldığı ileri sürüldüğünden, uyuşmazlığın sözleşme hükümlerinin uygulanması ve sözleşmeden doğan borcun ifası kapsamında yürütülen iş ve işlemler olarak değerlendirilemeyeceği, yani uyuşmazlığın sözleşme hukuku çerçevesinde çözümlenemeyeceği, bu itibarla, ihale sürecine ilişkin işlemler kapsamında değerlendirilmesi gerektiği ve ivedi yargılama usulüne tâbi olduğu sonucuna varılarak, istinaf başvurusunun görev yönünden reddine, dava dosyasının Danıştay'a gönderilmek üzere ... İdare Mahkemesi'ne iadesine karar verilmiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'UN DÜŞÜNCESİ : Dosyanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin birinci fıkrası uyarınca görevli ve yetkili olan ... Bölge İdare Mahkemesi'ne gönderilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE :

USUL YÖNÜNDEN:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 6545 sayılı Kanun'la değişik 45. maddesinin birinci fıkrasında, idare ve vergi mahkemelerinin kararlarına karşı, başka kanunlarda farklı bir kanun yolu öngörülmüş olsa dâhi, mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde istinaf yoluna başvurulabileceği; son fıkrasında, ivedi yargılama usulüne tâbi olan davalarda istinaf yoluna başvurulamayacağı kurala bağlanmıştır.

2577 sayılı Kanun'a 6545 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle eklenen "İvedi yargılama usulü" başlıklı 20/A maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, ihaleden yasaklama kararları hariç ihale işlemlerinden doğan uyuşmazlıklarda söz konusu yargılama usulünün uygulanacağı; ikinci fıkrasının (g) bendinde, verilen nihaî kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabileceği kuralı yer almıştır.

Aktarılan düzenlemelere göre ivedi yargılama usulüne tâbi olan uyuşmazlıklarla ilgili olarak ilk derece mahkemelerince verilen kararlara karşı temyiz kanun yoluna başvurulabileceği, bunlar dışında kalan uyuşmazlıklarla ilgili olarak verilen kararlara karşı kural olarak istinaf kanun yoluna başvurulabileceği açıktır.

Bu noktada mahkeme kararına karşı istinaf kanun yoluna mı, yoksa temyiz kanun yoluna mı başvurulabileceğinin

belirlenmesi için öncelikle uyuşmazlığın ivedi yargılama usulüne tâbi olup olmadığının tespiti zorunludur. 2577 sayılı Kanun'a 6545 sayılı Kanun'un 18. maddesiyle eklenen "İvedi yargılama usulü" başlıklı 20/A maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, ihaleden yasaklama kararları hariç ihale işlemlerinden doğan uyuşmazlıklarda ivedi yargılama usulünün uygulanacağı kurala bağlandığından, ihale işlemlerinden doğan uyuşmazlıklardan ne anlaşılması gerektiğinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

İhale işlemlerine ilişkin idarî usulü düzenleyen temel kanunlardan olan 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 4. maddesinde, ihalenin, "Bu Kanun'da yazılı usul ve şartlarla işin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve yetkili mercilerin onayı ile tamamlanan sözleşmeden önceki işlemleri"; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 4. maddesinde ise, "Bu Kanun'da yazılı usul ve şartlarla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve ihale yetkilisinin onayını müteakip sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan işlemleri" ifade ettiği belirtilmiş olup, bu kanunî tanımlamalar ve istikrar kazanan içtihatlar dikkate alınarak ihale ilanı ile başlayıp sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan süreçte idarece tesis edilen işlemlerin ivedi yargılama usulüne tâbi ihale işlemleri olduğunun kabulü gerekir.

6545 sayılı Kanun'un 18. maddesinin gerekçesinde, "İdarî yargıda davaların tümü aynı usul takip edilmek suretiyle sonuçlandırılmaktadır. Ancak idarî davaların bazıları, niteliği itibarıyla diğerlerinden farklıdır. Bu tür davaların geciktirilmeksizin karara bağlanması gerekmektedir. Bu bakımdan, gecikerek karar verilmesinde hem idare hem de davacılar bakımından katlanılması zor ya da imkânsız sonuçlar doğuracak sınırlı sayıdaki dava türünün, diğerlerine göre daha ivedi bir şekilde sonuçlandırılması gerekmektedir. Yargısal sürecin, süratle sonuçlandırılması özel önem taşıyan ihale, özelleştirme, acele kamulaştırma uyuşmazlıklarından kaynaklanan bazı davaların ivedilikle

sonuçlandırılmaması hâlinde, hukukî belirsizlik doğmasına neden olunmaktadır. Madde ile Avrupa örneklerinde olduğu gibi idarî yargılamaya ivedi yargılama usulü kurumu kazandırılmaktadır.” açıklamalarına yer verilmiştir. Kanun’un gerekçesinde de ifade edildiği üzere, sınırlı sayıdaki dava türü ivedi yargılama usulüne tâbidir. Nitekim gerekçede ihaleyle bağlantılı tüm işlemlerin değil, yargısal sürecin süratle sonuçlandırılması özel önem taşıyan ihale uyuşmazlıklarının bu yargılama usulüne tâbi kılındığı vurgulanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, TPAO Genel Müdürlüğü’nce 17/07/2018 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen ... ihale kayıt numaralı “Türkiye Petrolleri Batman Bölge Müdürlüğüne Bağlı İdari Hizmet Binaları, Atölyeler, Kristal Park ve Sosyal Tesislerin Genel Temizlik Hizmeti İşi” ihalesinin davacı şirketin uhdesinde kaldığı ve kendisiyle 12/11/2018 tarihinde sözleşme imzalandığı, davalı idarenin 2019 yılı bütçe işlemleri çerçevesinde yapılan hesaplamalarda, anılan ihale sözleşmesine ait damga vergisi ile sözleşme karar puluna ilişkin vergilerin ödenmediğinin tespit edildiği, yapılan araştırma sonucunda sözleşme imzalanma sürecinde sunulan dekontların sahte olduğunun anlaşıldığı, bunun üzerine davalı idare tarafından sözleşmenin 17/04/2020 tarihinde feshedildiği, buna bağlı olarak tesis edilen 731.620,00-TL tutarındaki kesin teminatın gelir kaydedilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

6545 sayılı Kanun’un gerekçesinde de ifade edildiği üzere, sınırlı sayıdaki dava türü ivedi yargılama usulüne tâbidir. Nitekim gerekçede ihaleyle bağlantılı tüm işlemlerin değil, yargısal sürecin süratle sonuçlandırılması özel önem taşıyan ihale uyuşmazlıklarının bu yargılama usulüne tâbi kılındığı vurgulanmıştır.

Bakılan davanın, 12/11/2018 tarihinde sözleşmesi imzalanan ihaleye ilişkin olarak işin ifası aşamasında, sözleşme imzalama sürecine ilişkin olarak tespit edilen fiiller nedeniyle 17/04/2020 tarihinde sözleşmenin davalı idarece

feshine bağlı olarak kesin teminatın gelir kaydedilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açıldığı dikkate alındığında, öncelikle sonuçlandırılması özel önem taşıyan bir uyuşmazlık olarak nitelendirilmesine imkn bulunmayan dava konusu uyuşmazlık ivedi yargılama usl kapsamında yer almamaktadır.

Bu itibarla, uyuşmazlık ivedi yargılama usl kapsamında bulunmadığından, ilk derece Mahkemesince verilen karara karşı yapılan kanun yolu başvurusunun ... Bölge İdare Mahkemesi'nce karara bağlanması gerekmektedir.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Temyiz isteminin GÖREV YÖNÜNDEN REDDİNE,
2. Dosyanın istinaf incelemesinde görevli ve yetkili ... Bölge İdare Mahkemesi'ne gönderilmek üzere kararı veren ... İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine, 06/04/2023 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.